# కేంద్ర ఆర్థిక సర్వే

# 2022

ప్రధాన అంశాలు PDF రూపంలో

ADDA247 TELUGU website : Adda247.com/te/

# కేంద్ర ఆర్థిక సర్వే 2022

ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ 2021-22 ఆర్థిక సర్వేను 31 జనవరి 2022న పార్లమెంట్‌లో సమర్పించారు. ఆర్థిక సర్వేను సమర్పించి, పాలసీ విధానాలను సూచించడానికి కేంద్ర బడ్జెట్‌కు ముందు పార్లమెంట్‌లో పునః బడ్జెట్ ఆర్థిక సర్వేను సభలో ప్రవేశ పెడతారు . ప్రీ-బడ్జెట్ ఎకనామిక్ సర్వేను చీఫ్ ఎకనామిక్ అడ్వైజర్ (CEA) నేతృత్వంలోని బృందం రచించింది. దీని సమర్పణకు కొన్ని రోజుల ముందు, కొత్త సీఈఏగా ఆర్థికవేత్త V అనంత నాగేశ్వరన్‌ను కేంద్రం నియమించింది.

## ఆర్థిక సర్వే అంటే ఏమిటి?

- ఆర్థిక సర్వే అనేది ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క వార్షిక పత్రం. ఇది దేశ ఆర్థిక ప్రగతిని మరియు గత 12 నెలల సమస్యలను సమీక్షిస్తుంది.
- ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన కీలకమైన అభివృద్ధి పథకాల పనితీరుకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సర్వే అందిస్తుంది. ప్రధాన ప్రభుత్వ విధానాల పనితీరు మరియు వాటి ప్రభావాన్ని కూడా పత్రం వివరిస్తుంది.

- 
- ఆర్థిక సర్వే ప్రధాన ఆర్థిక పరిణామాలు, స్థూల ఆర్థిక అంశాలు, ద్రవ్యోల్బణం మరియు ఇతర ఆర్థిక అంశాలను చర్చిస్తుంది. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థపై వ్యవసాయం, వాతావరణ మార్పులు మరియు ఉపాధి ప్రభావం వంటి వాటిని కూడా ఈ పత్రం విశదీకరిస్తుంది.
- 1వ ఆర్థిక సర్వే 1950-51లో ప్రవేశపెట్టబడింది. అయితే 1964 సంవత్సరం వరకు బడ్జెట్‌తో సహా దీనిని సమర్పించేవారు.

## ఆర్థిక సర్వే 2021-22 లోని ముఖ్యాంశాలు

2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరంలో (FY23) భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ 8-8.5 శాతం వృద్ధి చెందుతుందని ప్రభుత్వం చూస్తోంది. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం 2021-22 (FY22)లో GDP వృద్ధి రేటు 9.2 శాతంగా అంచనా వేయబడింది. ఆర్థిక సర్వే ప్రకారం, 2025 నాటికి USD 5 ట్రిలియన్ GDP సాధించడానికి, భారతదేశం ఈ కాల పరిమితిలో మౌలిక సదుపాయాలపై USD 1.4 ట్రిలియన్ మేర ఖర్చు చేయాల్సి ఉంటుంది.

2021-22తో పోలిస్తే 2022-23లో గణనీయమైన బేస్ ఎఫెక్ట్‌లు అందుబాటులో లేకపోవడమే తక్కువ అంచనాకు ప్రధాన కారణం. వాస్తవానికి, 2021-22 క్యూ3 మరియు క్యూ4లో ఈ బేస్ ఎఫెక్ట్‌లు లేనప్పుడు మరియు ఆర్థిక కార్యకలాపాలు పుంజుకోవడం ప్రారంభించినప్పుడు, 2021-22 వార్షిక సంవత్సరం యొక్క రెండవ భాగంలో సగటు వృద్ధి కేవలం 5.6% మాత్రమే ఉంది.

## ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క స్థితిగతులు

- భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థ 2020-21లో 7.3 శాతానికి తగ్గిన తర్వాత 2021-22లో (మొదటి అధునాతన అంచనాల ప్రకారం) వాస్తవ పరంగా 9.2 శాతం వృద్ధి చెందుతుందని అంచనా వేయబడింది.
- 2022-23లో వాస్తవ పరంగా GDP 8- 8.5 శాతం పెరుగుతుందని అంచనా వేయబడినది.
-

- ఆర్థిక వ్యవస్థ పునరుజ్జీవనానికి తోడ్పాటు అందించడానికి ఆర్థిక వ్యవస్థ మంచి స్థితిలో ఉన్నందున రాబోయే సంవత్సరం ప్రైవేట్ రంగ పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడానికి సిద్ధంగా ఉంది.
- 2022-23లో వాస్తవ జిడిపి వృద్ధి వరుసగా 8.7 శాతం మరియు 7.5 శాతంగా ఉంటుందని ప్రపంచ బ్యాంక్ మరియు ఆసియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్ తాజా అంచనాలతో ఈ అంచనాను పోల్చవచ్చు.
- IMF యొక్క తాజా వరల్డ్ ఎకనామిక్ ఔట్‌లుక్ అంచనాల ప్రకారం, భారతదేశం యొక్క వాస్తవ GDP 2021-22 మరియు 2022-23లో 9 శాతం మరియు 2023-2024లో 7.1 శాతానికి పెరుగుతుందని అంచనా వేయబడింది, ఇది భారతదేశం అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న ప్రధాన ఆర్థిక వ్యవస్థగా మారుతుంది అనే విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తుంది.
- వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ రంగాలు 3.9 శాతం, 2021-22లో పరిశ్రమ 11.8 శాతం మరియు సేవల రంగం 8.2 శాతం వృద్ధి చెందుతాయని అంచనా.
- ఆన్-డిమాండ్ వైపు, 2021-22లో వినియోగం 7.0 శాతం, స్థూల స్థిర మూలధన నిర్మాణం (GFCF) 15 శాతం, ఎగుమతులు 16.5 శాతం మరియు దిగుమతులు 29.4 శాతం పెరుగుతాయని అంచనా వేయబడింది.
- స్థూల ఆర్థిక స్థిరత్వ సూచికలు 2022-23 సవాళ్లను స్వీకరించడానికి భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ మంచి స్థానంలో ఉందని సూచిస్తున్నాయి.
- అధిక విదేశీ మారక నిల్వల కలయిక నిరంతర విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు మరియు పెరుగుతున్న ఎగుమతి ఆదాయాలు 2022-23లో సాధ్యమయ్యే గ్లోబల్ లిక్విడిటీ టేపరింగ్‌కు ఎదుర్కోడానికి బలాన్ని చేకూరుస్తాయి అని పేర్కొన్నారు.
- covid కారణంగా ఆరోగ్య ప్రభావం మరింత తీవ్రంగా ఉన్నప్పటికీ, 2020-21లో పూర్తి లాక్‌డౌన్ దశలో "కోవిడ్ రెండవ తరంగం" యొక్క ఆర్థిక ప్రభావం చాలా తక్కువగా నమోదు అయినది.

- భారత ప్రభుత్వం యొక్క విశిష్ట ప్రతిస్పందన, సమాజంలోని దుర్బలమైన వర్గాలు మరియు వ్యాపార రంగంపై ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి భద్రతా-వలయాలను కలిగి ఉంది, వృద్ధిని పెంచడానికి మూలధన వ్యయంలో గణనీయమైన పెరుగుదల మరియు నిరంతర దీర్ఘకాలిక విస్తరణ కోసం సరఫరా వైపు సంస్కరణలను తీసుకువచ్చినది.

## విత్త విధానంలో అభివృద్ధి

2021-22 బడ్జెట్ అంచనాలలో (2020-21 తాత్కాలిక వాస్తవాలు) అంచనా వేసిన 9.6 శాతం వృద్ధికి వ్యతిరేకంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం (ఏప్రిల్ నుండి నవంబర్ 2021 వరకు) ఆదాయ వసూళ్లు 67.2 శాతం (YoY) పెరిగాయి.

- స్థూల పన్ను ఆదాయం 2021 ఏప్రిల్ నుండి నవంబర్ వరకు సంవత్సరానికి సంబంధించి 50 శాతానికి పైగా వృద్ధిని నమోదు చేసింది. 2019-2020కి సంబంధించిన కోవిడ్ మునుపటి స్థాయిలతో పోలిస్తే ఈ పనితీరు బలంగా ఉంది.
- ఏప్రిల్-నవంబర్ 2021లో, మౌలిక సదుపాయాల కల్పనతో కూడిన రంగాలపై దృష్టి సారించడంతో మూలధన వ్యయం (Capex) 13.5 శాతం (YoY) పెరిగింది.
- స్థిరమైన రాబడి సేకరణ మరియు లక్ష్య వ్యయ విధానం 2021 ఏప్రిల్ నుండి నవంబర్ వరకు ఆర్థిక లోటును BE లో 46.2 శాతంగా కలిగి ఉంది.
- COVID-19 కారణంగా పెరిగిన రుణాలతో, కేంద్ర ప్రభుత్వ రుణం 2019-20లో GDPలో 49.1 శాతం నుండి 2020-21లో GDPలో 59.3 శాతానికి పెరిగింది, అయితే ఆర్థిక వ్యవస్థ రికవరీతో దీనిలో క్షీణత కనిపిస్తుంది అని అంచనా.

## బాహ్య రంగాలు

- ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో భారతదేశ సరుకుల ఎగుమతులు మరియు దిగుమతులు బలంగా పుంజుకున్నాయి మరియు కోవిడ్‌కు ముందు ఉన్న స్థాయిలను అధిగమించాయి.

- బలహీనమైన పర్యాటక ఆదాయాలు ఉన్నప్పటికీ, రాబడులు మరియు చెల్లింపులు రెండూ కోవిడ్ పూర్వ స్థాయిలను దాటడంతో నికర సేవల్లో గణనీయమైన వృద్ధి ఉంది.

- నిరంతర విదేశీ పెట్టుబడుల ప్రవాహం, నికర బాహ్య వాణిజ్య రుణాల పునరుద్ధరణ, అధిక బ్యాంకింగ్ మూలధనం మరియు అదనపు ప్రత్యేక డ్రాయింగ్ రైట్స్ (SDR) కేటాయింపుల కారణంగా 2021-22 ప్రథమార్ధంలో నికర మూలధన ప్రవాహం US$ 65.6 బిలియన్లకు చేరుకుంది.
- భారతదేశం యొక్క బాహ్య రుణం 2021 సెప్టెంబర్ చివరి నాటికి US $ 593.1 బిలియన్లకు పెరిగింది, ఇది ఒక సంవత్సరం క్రితం US $ 556.8 బిలియన్ల నుండి పెరుగుతూ వచ్చినది, ఇది IMF ద్వారా అదనపు SDR కేటాయింపులు, అధిక వాణిజ్య రుణాలను ప్రతిబింబిస్తుంది.
- విదేశీ మారక నిల్వలు 2021-22 ప్రథమార్ధంలో US$ 600 బిలియన్లను దాటాయి మరియు డిసెంబర్ 31, 2021 నాటికి US $ 633.6 బిలియన్లను తాకాయి.
- నవంబర్ 2021 చివరి నాటికి, చైనా, జపాన్ మరియు స్విట్జర్లాండ్ తర్వాత భారతదేశం ప్రపంచంలోనే నాల్గవ అతిపెద్ద ఫారెక్స్ నిల్వలను కలిగి ఉంది.

## ద్రవ్య నిర్వహణ మరియు ఆర్థిక మధ్యవర్తిత్వం

- వ్యవస్థలో లిక్విడిటీ(ద్రవ్యం) మిగులులోనే ఉంది.
- 2021-22లో రెపో రేటు 4 శాతంగా కొనసాగించబడింది.
- మరింత లిక్విడిటీని అందించడానికి G-Sec అక్విజిషన్ ప్రోగ్రామ్ మరియు స్పెషల్ లాంగ్-టర్మ్ రెపో ఆపరేషన్స్ వంటి వివిధ చర్యలను RBI చేపట్టింది.

**మహమ్మారి యొక్క కారణంగా ఏర్పడిన ఆర్థిక అస్థిరత వాణిజ్య బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ ద్వారా బాగా ఎదుర్కొనబడినది:**

- బ్యాంక్ క్రెడిట్ వృద్ధి 2021-22లో క్రమంగా 2021 ఏప్రిల్ 5.3 శాతం నుండి 31 డిసెంబర్ 2021 నాటికి 9.2 శాతానికి పెరిగింది.
- షెడ్యూల్డ్ కమర్షియల్ బ్యాంక్‌ల (SCBలు) స్థూల నిరర్థక అడ్వాన్స్‌ల నిష్పత్తి 2017-18 చివరినాటికి 11.2 శాతం నుండి సెప్టెంబర్ 2021 చివరి నాటికి 6.9 శాతానికి తగ్గింది.
- ఇదే కాలంలో నికర నిరర్థక అడ్వాన్సెస్ నిష్పత్తి 6 శాతం నుంచి 2.2 శాతానికి తగ్గింది.
- 2013-14లో 13 శాతంగా ఉన్న SCBల రిస్క్-వెయిటెడ్ అసెట్ నిష్పత్తి సెప్టెంబర్ 2021 చివరి నాటికి 16.54 శాతానికి పెరిగింది.
- సెప్టెంబర్ 2021తో ముగిసే కాలానికి ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులకు ఆస్తులపై రాబడి మరియు ఈక్విటీపై రాబడి సానుకూలంగా కొనసాగింది.

# క్యాపిటల్ మార్కెట్లకు అసాధారణమైన సంవత్సరం

రూ.89,066 కోట్లు ఏప్రిల్-నవంబర్ 2021లో 75 ఇనీషియల్ పబ్లిక్ ఆఫరింగ్ (IPO) ఇష్యూల ద్వారా సేకరించబడ్డాయి, ఇది గత దశాబ్దంలో అన్ని సంవత్సరాల కంటే చాలా ఎక్కువ.

- అక్టోబర్ 18, 2021న సెన్సెక్స్ మరియు నిఫ్టీలు 61,766 మరియు 18,477 వద్ద గరిష్ట స్థాయికి చేరుకున్నాయి.
- ప్రధాన అభివృద్ధి చెందుతున్న మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థలలో, భారతీయ మార్కెట్లు ఏప్రిల్-డిసెంబర్ 2021లో సహచర దేశాలను అధిగమించాయి.

# ధరలు మరియు ద్రవ్యోల్బణం

- 2020-21 యొక్క సంబంధిత కాలంలో 6.6 శాతం నుండి 2021-22 (ఏప్రిల్-డిసెంబర్)లో సగటు హెడ్‌లైన్ CPI- సంయుక్త ద్రవ్యోల్బణం 5.2 శాతానికి తగ్గించబడింది.
- ఆహార ద్రవ్యోల్బణం తగ్గడం వల్ల రిటైల్ ద్రవ్యోల్బణం తగ్గుముఖం పట్టింది. ఆహార ద్రవ్యోల్బణం 2021-22లో (ఏప్రిల్ నుండి డిసెంబర్ వరకు) 2.9 శాతం కనిష్ట స్థాయికి చేరుకుంది,
- గత సంవత్సరం ఇదే కాలంలో 9.1 శాతంగా ఉంది.
- సమర్థవంతమైన సరఫరా నిర్వహణ సంవత్సరంలో చాలా అవసరమైన వస్తువుల ధరలను నియంత్రణలో ఉంచింది.
- పప్పుధాన్యాలు, వంటనూనెల ధరల పెరుగుదలను అరికట్టేందుకు ముందస్తు చర్యలు చేపట్టారు.
- సెంట్రల్ ఎక్సైజ్‌లో తగ్గింపు మరియు అనేక రాష్ట్రాలు విలువ ఆధారిత పన్నులో తగ్గింపులు పెట్రోలు మరియు డీజిల్ ధరలను తగ్గించడంలో సహాయపడింది.

**2021-22లో (ఏప్రిల్ నుండి డిసెంబర్ వరకు) టోకు ధరల సూచీ (WPI) ఆధారంగా టోకు ద్రవ్యోల్బణం 12.5 శాతానికి పెరిగింది. దీనికి కారణం:**

- మునుపటి సంవత్సరంలో తక్కువ బేస్,

- ఆర్థిక కార్యకలాపాలు పుంజుకోవడం,
- ముడి చమురు మరియు ఇతర దిగుమతి ఇన్‌పుట్‌ల అంతర్జాతీయ ధరలలో తీవ్ర పెరుగుదల.
- అధిక సరుకు రవాణా ఖర్చులు.

## సుస్థిరమైన అభివృద్ధి మరియు వాతావరణ మార్పు

- NITI ఆయోగ్ SDG ఇండియా ఇండెక్స్ మరియు డాష్‌బోర్డ్‌లో **భారతదేశం యొక్క మొత్తం స్కోర్ 2019-20లో 60 మరియు 2018-19లో 57 నుండి 2020-21లో 66కి** మెరుగుపడింది.
- ఫ్రంట్ రన్నర్ల సంఖ్య (65-99 స్కోరింగ్) 2019-20లో 10 నుండి 2020-21లో 22 రాష్ట్రాలు మరియు UTలకు పెరిగింది.
- ఈశాన్య భారతదేశంలో, NITI ఆయోగ్ నార్త్-ఈస్టర్న్ రీజియన్ డిస్ట్రిక్ట్ SDG ఇండెక్స్ 2021-22లో 64 జిల్లాలు ఫ్రంట్ రన్నర్స్ మరియు 39 జిల్లాలు ప్రదర్శకులుగా ఉన్నాయి.
- భారతదేశం ప్రపంచంలో పదో అతిపెద్ద అటవీ విస్తీర్ణం కలిగి ఉంది.

- 2020లో, 2010 నుండి 2020 వరకు **అటవీ విస్తీర్ణాన్ని పెంచడంలో** భారతదేశం ప్రపంచవ్యాప్తంగా **మూడవ స్థానంలో** నిలిచింది.
- 2020లో, భారతదేశం యొక్క మొత్తం **భౌగోళిక ప్రాంతంలో అడవులు 24% ఆక్రమించాయి**, ఇది ప్రపంచంలోని మొత్తం అటవీ ప్రాంతంలో 2% ఆక్రమించింది.
- ఆగస్ట్ 2021లో, ప్లాస్టిక్ వేస్ట్ మేనేజ్‌మెంట్ అమెండ్‌మెంట్ రూల్స్, 2021 నోటిఫై చేయబడింది, ఇది 2022 నాటికి సింగిల్ యూజ్ ప్లాస్టిక్‌ని దశలవారీగా తొలగించాలి అనే లక్ష్యంతో లక్ష్యంతో పనిచేస్తుంది.
- ప్లాస్టిక్ ప్యాకేజింగ్ కి సంబంధించి ఉత్పత్తి దారుల బాధ్యతపై సవివరమైన డ్రాఫ్ట్ రెగ్యులేషన్ నోటిఫై చేయబడింది.
- గంగా ప్రధాన నది మరియు దాని ఉపనదులలో ఉన్న స్థూల కాలుష్య పరిశ్రమల (GPIలు) సమ్మతి స్థితి 2017లో 39% నుండి 2020లో 81%కి మెరుగుపడింది.
- 2017లో రోజుకు 349.13 మిలియన్ లీటర్లు (MLD) నుండి 2020లో 280.20 MLDకి తగ్గుదల కాలుష్య వ్యర్థాల విడుదల స్థాయి తగ్గింది.
- నవంబర్ 2021లో గ్లాస్గోలో జరిగిన 26వ కాన్ఫరెన్స్ ఆఫ్ పార్టీస్ (COP 26)లో విడుదల చేసిన జాతీయ ప్రకటనలో భాగంగా, ఉద్గారాలను మరింత తగ్గించేందుకు 2030 నాటికి సాధించాల్సిన ప్రతిష్టాత్మక లక్ష్యాలను ప్రధాని ప్రకటించారు.
- బుద్ధిహీనమైన మరియు విధ్వంసక వినియోగానికి బదులుగా బుద్ధిపూర్వకంగా మరియు ఉద్దేశపూర్వకంగా వినియోగించుకోవాలని ఉద్బోధిస్తూ 'లైఫ్' (పర్యావరణం కోసం జీవనశైలి) అనే ఏకపద ఉద్యమం ప్రారంభించాల్సిన అవసరం ఉంది.

# వ్యవసాయం మరియు ఆహార నిర్వహణ

- 2020-21లో 3.6% మరియు 2021-22లో 3.9% వృద్ధిని నమోదు చేస్తూ దేశంలోని స్థూల విలువ జోడింపు (GVA)లో వ్యవసాయ రంగం గత రెండేళ్లలో 18.8% (2021-22) గణనీయమైన వృద్ధిని సాధించింది.
- పంటల వైవిధ్యీకరణను ప్రోత్సహించడానికి కనీస మద్దతు ధర (MSP) విధానం ఉపయోగించబడుతోంది.
- 2014 నాటి SAS నివేదికతో పోలిస్తే పంట ఉత్పత్తి నుండి నికర వసూళ్లు తాజా సిట్యుయేషన్ అసెస్‌మెంట్ సర్వే (SAS)లో 22.6% పెరిగాయి.

- పశుసంవర్ధక, పాడి పరిశ్రమ మరియు మత్స్య పరిశ్రమలతో సహా అనుబంధ రంగాలు అధిక వృద్ధి రంగాలుగా మరియు వ్యవసాయ రంగంలో మొత్తం వృద్ధికి ప్రధాన కారకాలుగా స్థిరంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి.
- 2019-20తో ముగిసిన గత ఐదేళ్లలో పాడి పరిశ్రమల రంగం 8.15% CAGR వద్ద వృద్ధి చెందింది. ఇది వ్యవసాయ కుటుంబాల సమూహాలలో వారి సగటు నెలవారీ ఆదాయంలో 15% వాటాతో స్థిరమైన ఆదాయ వనరుగా ఉంది.
- మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి, సబ్సిడీ రవాణా మరియు మైక్రో ఫుడ్ ఎంటర్‌ప్రైజెస్ అధికారికీకరణకు మద్దతు వంటి వివిధ చర్యల ద్వారా ప్రభుత్వం ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్‌ను సులభతరం చేస్తుంది.
- భారతదేశం ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ఆహార నిర్వహణ కార్యక్రమాలలో ఒకటిగా నడుస్తోంది. ప్రధాన మంత్రి గరీబ్ కళ్యాణ్ యోజన (PMGKY) వంటి పథకాల ద్వారా ఆహార భద్రతా నెట్‌వర్క్‌ల కవరేజీని ప్రభుత్వం మరింత విస్తరించింది.

# పరిశ్రమ మరియు మౌలిక సదుపాయాలు

- ఏప్రిల్-నవంబర్ 2020లో (-)15.3 శాతంతో పోలిస్తే 2021 ఏప్రిల్-నవంబర్ మధ్య కాలంలో పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి సూచిక (IIP) 17.4 శాతం (YoY) వద్ద పెరిగింది.

- **భారతీయ రైల్వేలకు 2009-14 నుండి పోలిస్తే సగటు వార్షిక మూలధనంరూ. 45,980 కోట్లు నుండి రూ.2020-21లో 155,181 కోట్లకు పెరిగింది మరియు దీనిని మరింత పెంచడానికి 2021-22లో రూ.215,058 కోట్లు బడ్జెట్ చేయబడింది – 2014 స్థాయితో పోల్చితే ఇది ఐదు రెట్లు పెరిగింది.**

- 2019-20లో రోజుకు 28కి.మీల నుండి 2020-21లో రోజుకు రోడ్డు నిర్మాణాల పరిధి 36.5 కి.మీలకు గణనీయంగా పెరిగింది - ఇది 30.4 శాతం పెరిగింది.
- మహమ్మారి (RBI అధ్యయనం) ఉన్నప్పటికీ 2021-22 జులై-సెప్టెంబర్ త్రైమాసికంలో పెద్ద కార్పొరేట్ల అమ్మకాల నిష్పత్తికి నికర లాభం ఆల్-టైమ్ గరిష్ట స్థాయి 10.6 శాతానికి చేరుకుంది.
- ప్రొడక్షన్ లింక్డ్ ఇన్సెంటివ్ (PLI) పథకం యొక్క పరిచయం ద్వారా మౌలిక సదుపాయాలకు అందించిన ప్రధాన ప్రోత్సాహం-భౌతిక మరియు డిజిటల్ రెండింటితోపాటు, లావాదేవీల ఖర్చులను తగ్గించడానికి మరియు వ్యాపారాన్ని చేయడంలో సౌలభ్యాన్ని మెరుగుపరిచే చర్యలతో పాటు, రికవరీ వేగానికి తోడ్పడుతుంది.

## సేవలు

- సేవల GVA 2021-22 జులై-సెప్టెంబర్ త్రైమాసికంలో ప్రీ-పాండమిక్ స్థాయిని దాటింది; అయినప్పటికీ, వాణిజ్యం, రవాణా మొదలైన కాంటాక్ట్ ఇంటెన్సివ్ రంగాల GVA ఇప్పటికీ మహమ్మారి ముందు స్థాయి కంటే తక్కువగానే ఉంది.
- 2021-22లో మొత్తం సేవా రంగం GVA 8.2 శాతం వృద్ధి చెందుతుందని అంచనా.
- ఏప్రిల్-డిసెంబర్ 2021లో, రైలు సరుకు రవాణా దాని covid మునుపటి స్థాయిని దాటింది, అయితే ఎయిర్ ఫ్రైట్ మరియు పోర్ట్ ట్రాఫిక్ దాదాపు మహమ్మారి పూర్వ స్థాయికి చేరుకున్నాయి, దేశీయ వాయు మరియు రైలు ప్రయాణీకుల రద్దీ క్రమంగా పెరుగుతోంది.

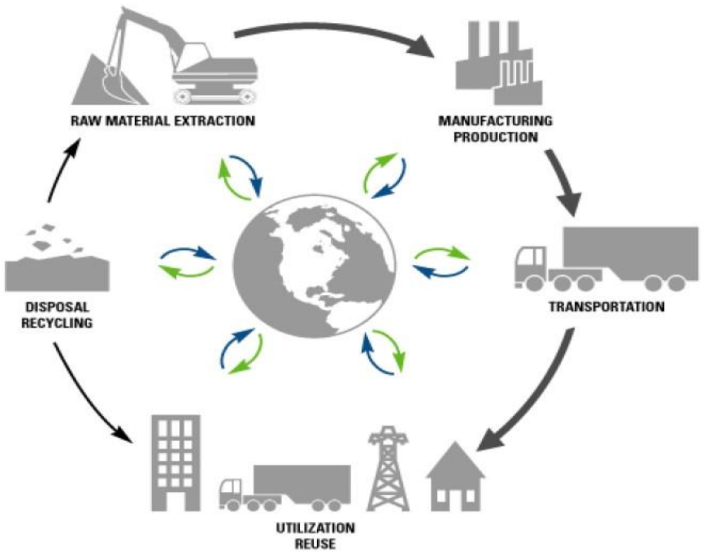


- 2021-22 మొదటి అర్ధ భాగంలో, సేవా రంగం US$ 16.7 బిలియన్ల FDI (విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు) పొందింది - ఇది భారతదేశంలోకి వచ్చిన మొత్తం ఎఫ్‌డిఐలో దాదాపు 54 శాతం.
- IT-BPM సేవల ఆదాయం 2020-21లో US$194 బిలియన్లకు చేరుకుంది, అదే సమయంలో 1.38 లక్షల మంది ఉద్యోగులను చేర్చుకుంది.
- IT-BPO సెక్టార్‌లో టెలికాం నిబంధనలను తొలగించడం మరియు ప్రైవేట్ ప్లేయర్‌లకు అవకాశాలు కల్పించడం వంటి ప్రధాన ప్రభుత్వ సంస్కరణలు ఉన్నాయి.
- 2020-21 జనవరి-మార్చి త్రైమాసికంలో సేవల ఎగుమతులు కోవిడ్ పూర్వ స్థాయిని అధిగమించాయి మరియు 2021-22 మొదటి అర్ధభాగంలో 21.6 శాతం వృద్ధి చెందాయి - సాఫ్ట్‌వేర్ మరియు IT సేవల ఎగుమతులు ప్రపంచ డిమాండ్‌తో బలపడింది.
- US మరియు చైనా తర్వాత **భారతదేశం ప్రపంచంలో 3వ అతిపెద్ద స్టార్టప్ పర్యావరణ వ్యవస్థ**గా అవతరించింది. కొత్త గుర్తింపు పొందిన స్టార్టప్‌ల సంఖ్య 2016-17లో 733 నుండి 2021-22లో 14000కి పెరిగింది.

- 44 భారతీయ స్టార్టప్‌లు 2021లో యునికార్న్ హోదాను సాధించాయి, మొత్తం యూనికార్న్‌ల సంఖ్యను 83కి తీసుకువెళ్లాయి, వీటిలో ఎక్కువ భాగం సేవల రంగంలో ఉన్నాయి.

## సామాజిక మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఉపాధి

- 16 జనవరి 2022 నాటికి 157.94 కోట్ల డోస్‌ల COVID-19 వ్యాక్సిన్‌లు అందించబడ్డాయి. మొదటి డోస్ 91.39 కోట్లు మరియు రెండవ డోస్ 66.05 కోట్లు.
- ఆర్థిక వ్యవస్థ పునరుద్ధరణతో, 2020-21 చివరి త్రైమాసికంలో ఉపాధి సూచికలు మహమ్మారికి ముందు స్థాయికి పుంజుకున్నాయి.

- మార్చి 2021 వరకు త్రైమాసిక పీరియాడిక్ లేబర్ ఫోర్స్ సర్వే (PFLS) డేటా ప్రకారం, మహమ్మారి బారిన పడిన పట్టణ రంగంలో ఉపాధి దాదాపు మహమ్మారి ముందు స్థాయికి పుంజుకుంది.
- ఎంప్లాయిస్ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఆర్గనైజేషన్ (EPFO) డేటా ప్రకారం, రెండవ COVID వేవ్ సమయంలో ఉద్యోగాల అధికారికీకరణ కొనసాగింది; ఉద్యోగాల అధికారికీకరణపై COVID యొక్క ప్రతికూల ప్రభావం మొదటి COVID వేవ్ సమయంలో కంటే చాలా తక్కువగా ఉంది.
- GDP నిష్పత్తిలో కేంద్రం మరియు రాష్ట్రాలచే సామాజిక సేవలపై (ఆరోగ్యం, విద్య మరియు ఇతరులు) ఖర్చు 2014-15లో 6.2% నుండి 2021-22లో 8.6%కి పెరిగింది (BE).
- జల్ జీవన్ మిషన్ (జేజేఎం) కింద **83 జిల్లాలు 'హర్ ఘర్ జల్'** జిల్లాలుగా మారాయి.
- మహమ్మారి సమయంలో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో అసంఘటిత కార్మికులకు చేయూత అందించడానికి మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకానికి (MNREGS) నిధుల కేటాయింపు పెరిగింది.

**జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వే-5 ప్రకారం:**

- మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు (TFR) 2015-16లో 2.2 నుండి 2019-21లో 2కి తగ్గింది.
- శిశు మరణాల రేటు (IMR), ఐదేళ్లలోపు మరణాల రేటు మరియు సంస్థాగత జననాలు 2015-16 సంవత్సరం కంటే 2019-21లో మెరుగుపడ్డాయి.